

GLOMMENS OG LAAGENS BRUKSEIERFORENING
Postboks 990 Skøyen
0247 OSLO
Att. Svein Tore Sinnes

Saksbehandler, innvalgstelefon
Linnea Karoline Vereide, 61266062

Hynna naturreservat - dispensasjon - motorisert ferdsel i forbindelse med snømåling, tilsyn og drift av reguleringsanlegg

Statsforvalteren i Innlandet gir Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) og Hafslund E-Co Vannkraft Innlandet AS (HEVI) tillatelse til motorisert ferdsel i Hynna naturreservat i forbindelse med snømåling, tilsyn og drift av reguleringsanlegg, med hjemmel i verneforskriften § 7 andre avsnitt bokstav ad), s), t), samt § 48 i naturmangfoldloven. Tillatelsen gjelder fram til 1. oktober 2025. Tillatelsen er gitt på bestemte vilkår som er beskrevet nedenfor.

Søknaden

Vi viser til deres søknad av 24. september 2021, angående en fornyet tillatelse til motorisert ferdsel i Langsua nasjonalpark med tilgrensende verneområder for tilsyn og drift av reguleringsanlegg og målestasjoner, snømåling m.v. Søknaden er fremmet av Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) på vegne av GLB og Hafslund E-Co Vannkraft Innlandet AS (HEVI).

Tiltakene i Hynna naturreservat omfatter bruk av snøskuter, bil og lett lastebil i forbindelse med tilsyn og drift av Dokkli målestasjon, tilsyn og drift av reguleringsanlegg i sørøstenden av Hornsjøen (demning) og ved Øvre Reinsjøen, frakt av settefisk fram til demningen i sørøstenden av Hornsjøen, samt snømåling ved målepunkter i nærheten av Skorgangen og Reinsåsen. Statsforvalteren i Innlandet er forvaltningsmyndighet for Hynna naturreservat fordi det er et Ramsar-område, og vil derfor behandle de delene av søknaden som omfatter tiltak i Hynna naturreservat.

Søknaden omfatter også tiltak i andre verneområder, herunder Langsua nasjonalpark, Hersjømyrin naturreservat, Haldorbu landskapsvernområde m.fl. Langsua nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for disse verneområdene, og det vil derfor være nasjonalparkstyret som behandler denne delen av søknaden.

GLB og HEVI har tidligere søkt om tillatelse til nødvendig motorferdsel i Langsua nasjonalpark med tilgrensende verneområder, jf. søknad datert 22. november 2019. Langsua nasjonalparkstyre ga dispensasjon ved brev av 3. januar 2020 og Statsforvalteren gav dispensasjon den 13. desember

2019. Begge disse tillatelsen er nå utløpt. GLB og HEVI fremmer derfor ny søknad for de samme aktivitetene som ved forrige søknad.

Aktivitetene til GLB og HEVI er varige og av praktiske årsaker er det derfor ønskelig med en flerårig tillatelse. GLB og HEVI tar imidlertid forbehold om at det senere kan bli nødvendig å komme tilbake med suppleringer og presiseringer hva angår behov for kjøring og kjøretraseer.

Lovgrunnlag

Hynna naturreservat ble opprettet 11. mars 2011. Formålet med vernet er å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde og et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter. Videre er formålet med naturreservatet å ta vare på et område med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Naturreservatet er meget stort og variert og har spesielle naturtyper som bekkekløft og bergvegg og naturbeitemark i tillegg til spesielle myrutforminger og gammel barskog. Området har et stort arts mangfold med et rikt og særpreget fugleliv. Naturreservatet har også stor pedagogisk og vitenskapelig betydning.

I 2002 fikk Hynna naturreservat Ramsar-status, det vil si et våtmarksområde med sentral økosystemfunksjon for især fuglelivet av internasjonal betydning. Et av kriteriene hentet fra *Ramsar Informasjon Sheet* for området fremgår det blant annet at «*Hynna naturreservat har store områder med åpne myrflater, og disse er svært viktige hekke- og leveområder for mange fuglearter, særlig ender og vadere. I tillegg har flere rovfugler sine jaktområder her*».

I henhold til verneforskriften § 3 bokstav a) er vegetasjonen, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Videre jf. § 3 bokstav b) er dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, vernet mot skade, ødeleggelse og unødvendig forstyrrelse. Det er forbudt med motorferdsel i naturreservatet, jf. § 5 bokstav a). Forbudet er imidlertid ikke til hinder for motorferdsel på Reinsåsvegen fram til Reinsåsen, jf. § 6 andre avsnitt bokstav d).

Ifølge verneforskriften § 7 andre avsnitt bokstav ad) kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi dispensasjon til motorferdsel på vegen mellom Reinsåsen og Hornsjøen. Videre kan forvaltningsmyndigheten etter § 7 andre avsnitt bokstav s) også gi dispensasjon til nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, jf. § 4 bokstav j). Og endelig kan forvaltningsmyndigheten gi dispensasjon til nødvendig motorferdsel for bruk av snøskuter for snømåling i forbindelse med drift av eks. kraftanlegg, jf. § 7 andre avsnitt bokstav t).

Gjennomgangen av verneforskriften viser at det ikke er noen spesifikk hjemmel til motorferdsel i forbindelse med tilsyn og drift av Dokkli målestasjon. I verneforskriften § 8 står det at forvaltningsmyndighetene kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig [...], jf. naturmangfoldloven (nml) § 48. Denne delen av søknaden vurderes derfor etter naturmangfoldloven § 48.

Ifølge nml. § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Statsforvalterens vurdering

Hynna naturreservat har et mosaikkipreg av skog, snaufjell, myr, vann og vassdrag i et rolig kupert lavfjell i Gausdal kommune. Det er et rikt fugleliv i reservatet, med blant annet forekomst av følgende rødlistearter: horndykker (VU), knekkand (EN), stjertand (VU), sjøorre (VU), svartand (NT),

vipe (EN), dobbeltbekkasin (NT), storspove (VU), fiskemåke (NT), brushane (EN) og makrellterne (EN). I tillegg er det registrert flere arter av lav, sopp, mose og karplanter som; gubbeskjegg (NT), gryntjafs (NT), spikeskjegg (NT), granseterlav (NT), taigaskinn (VU), rynkeskinn (NT), taigakjuke (VU), mjuktjafs (VU), dragehode (VU), grynkolve (VU), kadavermose (VU), skjeggklokke (VU), trådrag (VU), smånesle (VU) og høstmarinøkkel (VU).

Etter naturmangfoldloven § 48 kommer det fram at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdige. De to vilkårene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt for at Statsforvalteren kan vurdere å gi dispensasjon. Det at vilkårene er oppfylt, gir ikke krav på dispensasjon. I avveiningen om det skal gis dispensasjon, må det foretas en skjønnsmessig vurdering.

Jf. nml. § 8 heter det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Statsforvalteren mener det foreligger god kunnskap om verneverdiene i naturreservatet gjennom blant annet utarbeidelse med ny forvaltningsplan med tilhørende naturfaglige registreringer og fagrapporter, generell kunnskap om sårbarhet for forstyrrelser i område, registreringer av arter i InnlandsGis, Naturbase og Artskart. Statsforvalteren vil på dette grunnlaget fastslå at kunnskapen om artene og området er god og oppfyller kravet i nml. § 8. «Føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 blir dermed ikke vurdert som relevant i saken.

I henhold til nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Statsforvalteren anser det som viktig at en i størst mulige grad unngår aktiviteter i naturreservatet som kan virke forstyrrende på dyrelivet eller føre til skader på plante- og dyreliv. I saker som denne, hvor naturmangfoldet er berørt, er det ikke tilstrekkelig å vurdere skadevirkningene isolert og kun ut fra et nåtidsperspektiv. Den samlede belastning på økosystemet som helhet må i nåtid og framtid tillegges vekt, blant annet for å forhindre en gradvis forvitring av leveområder og hvor tiltakene finner sted «bit-for-bit». Dette gir risiko for at den samlede belastning blir så stor, at det kan få negative konsekvenser for arter og naturtypers bevaringsstatus.

Hynna naturreservat er et svært verdifullt område for sjeldne- og sårbare fuglearter, og det er registrert flere rødlistet og truet arter (Norsk rødliste for arter 2015). Det er betydelig mindre fugler og aktivitet knyttet til disse i det aktuelle tidsrommet for kjøring med snøskuter. Statsforvalteren vurderer likevel at det er viktig å ta hensyn til dyre- og fuglelivet om vinteren, bl.a. fordi tilgangen på næring er begrenset i vinterhalvåret.

Som det kommer fram av søknaden vil det være en omfattende kjøring med snøskuter gjennom Hynna naturreservat. Det vil gjennomføres to-tre turer til Dokkli målestasjon, åtte turer til dammen i sørøstenden av Hornsjøen, to turer til Øvre Reinsjøen, fire turer til Dokka/Randsfjorden, samt en tur til Skorgangen/Reinsåsen, til sammen 17-18 turer hvert år. Omfanget av snøskuterturer er betydelig, og kan etter Statsforvalterens vurdering føre til vesentlig forstyrrelse av fuglelivet dersom de gjennomføres sent på vinteren, etter 15. april. Dette kan forsterkes ved tidlig vår og ved at flere av trekkfuglene ankommer tidlig. Særlig av hensyn til trane som kan ankomme tidlig på våren, vil Statsforvalteren sette vilkår om at kjøring med snøskuter som regel ikke bør finne sted etter 15. april og at kjøring av settefisk fram til demningen i sørøstenden av Hornsjøen bør gjennomføres i juli måned. Statsforvalteren vil likevel kunne åpne opp for skuterkjøring etter 15. april dersom det er absolutt nødvendig, og såframt dette kan gjennomføres på snødekt mark. Ved å sette disse

vilkårene, mener Statsforvalteren at den samlede belastningen på naturmiljøet vil være akseptabel og at nml. § 10 om "samlet belastning" er vurdert og ivarettatt.

Et naturreservat er den strengeste verneformen med hjemmel i naturmangfoldloven. Denne verneformen brukes for å sikre urørt eller tilnærmet urørt natur eller spesielle naturtyper som det er knyttet internasjonale, nasjonale eller regionale verneverdier til. Stillhet og fravær fra motordur og motoriserte kjøretøy og luftfartøy er et av karaktertrekkene ved urørt natur. Det er derfor et overordnet mål å begrense omfanget av motorisert ferdsel i naturreservater, som Hynna naturreservat, til det strengt nødvendige. Statsforvalteren ønsker å legge til rette for at naturreservatet i noen grad kan brukes i friluftssammenheng, uten at det går på bekostning av verneverdiene, blant annet i form av skiløyper som er tilgjengelig for allmennheten. Statsforvalteren ønsker å i tillegg å ta vare på at friluftsopplevelsen for folk flest ikke forstyrres av motorisert ferdsel blant annet på skituren.

Motorferdsel på vinterføre er etter Statsforvalterens vurdering mindre konfliktfylt i forhold til verneverdier-/formål enn om tilsvarende kjøring skulle foregå på våren-/sommeren. Ved å sette relevante vilkår, mener Statsforvalteren at skuterkjøringen ikke vil skade vegetasjonen, lage varige spor i terrenget eller føre til unødig forstyrrelse av fuglelivet. For motorferdsel om sommeren vil det av hensyn til fuglelivet settes vilkår om at bruk av lett lastebil for frakt av settefisk til sørøstenden av Hornsjøen først kan skje etter 20. juni. Statsforvalteren vurderer derfor at nml. § 12 om «miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder» er oppfylt. Nml. § 11 om at «kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver» vurderes ikke som relevant i saken.

Statsforvalteren har i tidligere dispensasjoner gitt tillatelse for ett og to år av gangen. Det foreligger en godkjent forvaltningsplan for Langsua nasjonalpark, som også inkluderer Hynna naturreservat. Forvaltningsplanen for Hynna naturreservat er i sluttfasen for godkjenning. Tiltak som det omsøktes om her er å regnes som nødvendige og årlige tiltak, som det kan gis flerårige tillatelser til. Langsua nasjonalparkstyre har i vedtak av 11. oktober 2021, gitt tillatelse med en varighet fram til 1. mai 2025 for det omsøkte tiltaket innenfor Langsua nasjonalpark. Statsforvalteren vurderer at det er fordelaktig om disse to dispensasjonene kan samsvare i hvor lenge de varer, og anser det her ikke som problematisk å gi en flerårig tillatelse fram til 1. oktober 2025.

Statsforvalteren vurderer at en tillatelse i denne saken ikke vil medføre en uheldig presedens, da dette er nødvendige tiltak som gjennomføres hvert år og som få andre kan tenkes å søke om.

Vedtak

Statsforvalteren i Innlandet gir Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) og Hafslund E-Co Vannkraft Innlandet AS (HEVI), tillatelse til motorisert ferdsel i Hynna naturreservat i forbindelse med snømåling, tilsyn og drift av reguleringsanlegg, med hjemmel i verneforskriften § 7 andre avsnitt bokstav ad), s), t), samt § 48 i naturmangfoldloven. Følgende tiltak tillates:

1. Bruk av snøskuter for tilsyn og drift av Dokkli målestasjon, inntil tre turer (tur/retur).
2. Bruk av snøskuter og bil for tilsyn og drift av reguleringsanlegg i sørøstenden av Hornsjøen, inntil åtte turer (tur/retur).
3. Bruk av snøskuter for tilsyn og drift av reguleringsanlegg ved Øvre Reinsjøen, inntil to turer (tur/retur).
4. Bruk av lett lastebil for frakt av settefisk på veg fram til demningen i sørøstenden av Hornsjøen, inntil en tur (tur/retur).
5. Bruk av snøskuter for snømåling Dokka/Randsfjorden, inntil fire turer (tur/retur).

6. Bruk av snøskuter for snømåling fra målepunkter ved Skorgangen og Reinsåsen, inntil en tur (tur/retur).

Dispensasjonene er gitt på følgende vilkår:

1. Dispensasjonen gjelder **t.o.m. 1. oktober 2025**.
2. Tiltakene skal gjennomføres i henhold til den detaljerte beskrivelsen av tiltak i Hynna naturreservat og i samsvar med kart over verneområdet og traseer, jf. vedlegg 1 og 2.
3. Kjøring med snøskuter skal skje på godt snødekt mark for å unngå skade på vegetasjon og slik at det ikke lages varige spor i terrenget. All kjøring skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, fugle- og dyreliv samt friluftsliv.
4. Kjøring med snøskuter skal som regel ikke finne sted i perioden etter 15. april og fram til marka på nytt er godt snødekt. Dersom det oppstår spesielle hendelser og det er absolutt nødvendig, kan snøskuterkjøring likevel finne sted etter 15. april. Da skal Statens naturoppsyn v/Kjølvi Falklev varsles før kjøring på mobil: 951 65 085 eller e-post: kjolv.oystein.falklev@miljodir.no.
5. Det skal føres kjørebok med opplysninger om dato, klokkeslett for start og slutt på hver tur, samt formål med turen.
6. Føring av kjørebok kan gjøres på to ulike måter:
 - 1) Utfylling av kjørebok som sendes til Statsforvalteren etter at kjøringen er utført, senest innen 1. oktober hvert år, eller
 - 2) utfylling i mobilappen Ferdast (www.ferdast.no), hvor det legges inn dispensasjon og opplysninger om kjøring m.m. ved start og slutt av kjøringen. Ved bruk av Ferdast trengs ikke en innsending av rapport.
7. Kjørebok og tillatelse, eller utfylt Ferdast, skal medbringes under transport og vises på forlangelse fra Statens Naturoppsyn.
8. Av hensyn til fuglelivet i Hynna naturreservat, skal bruk av lett lastebil for frakt av settefisk til sørøstenden av Hornsjøen først skje etter 20. juni.

Denne dispensasjonen er gitt i henhold til verneforskriften for Hynna naturreservat. Dere må selv avklare behovet for tillatelse etter annet lovverk og grunneieres tillatelse før tiltaket kan utføres.

Brudd på vilkår i dispensasjonen kan medføre at dispensasjon trekkes tilbake av forvaltningsmyndigheten, eller/og fører til at den ikke blir fornyet i neste runde.

Klageadgang

Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Linnea Karoline Vereide
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
SNO
Gausdal fjellstyre
Gausdal kommune
Langsua nasjonalparkstyre